

د خیر ښېگنې پیغام :
هر بې ځایه شوی او کډوال دمرستو وړ دی.
موږ د شینوارو بې ځایه شویو او راستنو شویو کورنیو ته
دمرستو غوښتنه کوو.

د شینوارو خیر ښېگنې شورا نشراتي ارگان، ۵مه گڼه، حوت ۱۳۹۵ کال

شینوارو د ستونزو حل مې لومړیتوب دی

لیلیه امکانات ولري او د نا امنو سیمو ځوانانو ته پکې دزده کړو زمینه برابره شي د جوړېدو، دجگړو له امله امله د بې ځایه شویو کورنیو سره د وېرمرستو تر سره کولو او همدارنگه ددغو کډوالو یوه منظمه او کره سر شمیرنه تر سره کولو او همدارنگه دراتلونکو ټاکنو لپاره دشینوارو سیمو ته ځانگړې پاملرنې غوښتنه وکړه، دشورا دمشرتابه بل غړوداکتر محمد حنیف شینواري او دنگرهار پاتې، ۳مخ

امني ده چې نه یوازې دخلکو ورځنۍ ژوند یې ورخراب کړي بلکه ټول هغه سکتورونه چې خلکو ته بېلابېل خدمتونه وړاندې کوي هم متاثره کړي او همدا لامل دی چې دغه سکتورونه په سمه توګه خپل خدمتونه نه شي وړاندې کولای. محمداصف شینواري په خپلو خبرو کې د شینوارو په حوزوي روغتون کې په شینوارو کې پر نشه یي توکیو دروږدو ځوانانو د درملنې په موخه د یو شل بستري څانګې د پرانستې، په غني خپلو ولسوالۍ کې د یوې داسې لیسې چې

سلاکار
لومړی
ښېگنې
وړېدو پر
شوی
د موجودو
تونزه نا

پر ماشومانو

د ټکنالوژۍ اغېزې

• قدرت الله هیوادپال

موږ عموماً ماشوم له لوبو او ساعتیريو سره تړو، فکر کوو چې تل لوبو ته خوشحاليږي او کور کوڅه یې یې په سر راخیستي وي، چې ځینې وخت د نورو د عذابیدو سبب ګرځي، نو ځکه هغه ماشوم ښه دی چې وران نه وي، او په کور ناست وي، همدې کبله اوس د همدې لوبو

دولسم او امامانو پر شپه هغسې راوړل چې نه یې زه کیسه کولی شم نه یې تاسې د اورېدو تاب لرئ. ما وژغورئ، زه وحشي نه یم، یقین وکړئ ما د وطن په تېرو ۱۳ کلونو جگړه کې خپل ښوونځي پر هلکانو او نجونو ډک وساتل، زما له هر ښوونځي د الف الله او واو وطن غږ پورته شوی، انگازې یې لا هم د سپین غره په څوکه لګي، یوازې دا نه بلکې ستا د حفاظت لپاره مې هم زرګونه شینواري بچي د ملي ځواکونو په سنگر درته درولي. ما داعش نه دی ساتلی، ما طالب نه دی ساتلی، ما هېڅ د وطن د دښمن د پښو خاپ پر خپله ځمکه نه دی پرې ایښی، زه د تاریخ جبر وهلی یم، زه د وطن د دفاع جګړې وهلی یم، ملي اردو زما د شهیدو شاه زلمیانو دوووووووومره لوی لیست لري چې لوستل یې انسان سترې کوي.

ی ټوپک په برکت... د ادب کور به هم و خو د کامی له برکته، د خوګیانو له برکته، د ښېوې برکته، د مومندو له برکته او د هر هغه ورور قوم برکته چې زه یې د سر ساتنې په خاطر د ښار د ن له ژونده وتلی په غره کې د هر ترهه ونکي مخ ته لکه سپر درېدلی وم. زه، د شینوارو وطن د خپلو بچیو له خاپوړو، ښو او خنداګانو خالي یم، زما له سپین غره نه د ښې واورې الوتې، زه لکه تر ښوي سپېڅلي د مخه سپېره حجاز... پر هره جگړه مې اوس د یو پنجابي او غیره قبر دی، خو تر هر ګاڼي یې مې درې کاله د یو شهید بچي، مظلوم او بې ښه شینواري د قتل وحشیانه کیسه تاریخ ته پټه لې. د مورو طالب ورور، داعش، منگل باغ، د

د نامعلومې او بې پایلې جگړې قرباني شينوارې

دشينوآرو داخلي بي خايه شوي او دمر ستو ناسم مديريت له دوه كالو ډير ه موده كيږي چې دشينوآرو په سيمو كې نا معلومه او بي پايله جگړه روانه دغې جگړې نه يوازي داچې دخلكو دورځني ژوند لوري بدل كړى بلكې زرگونه كورنۍ په داسي حال كې چې خپل دارو ندار يې هم په دغو جگړو كې له لاسه وركړې بلكې دخپلو كورنو پريښود ته اړ شو ،دا جگړه ددې لامل شوه چې ددبړي،حجرې ،نامې جامې او دسترخوان خلك نورو ته په لاس غزولو اړ شي.دا زرگونه كورنۍ چې خپل ډك كورونه يې پريښودل دجلال اباد ښاراو نورو خواوشاه سيمو كې په داسې ځايو كې ميشت شول چې اصلا د اوسيدو وړ نه دي .په ټولو بشري اسماني او بشري قوانينو كې دا وړ خلك د مرستو او لاسنيوي وړ دي ،حكومت د خپل رعايت پر وړاندې هم همدا مسوليت لري چې په تنگسه كې لاس وركړي ،دژوند كولو زمينه ورته برابره او مشكلات او ستونزې يې ورحل كړي خو په خواشينۍ سره دشينوآرو له روانو جگړو څخه را بې خايه شوې كورنۍ لا هم د حكومت او مرستندويه ادارو د مرستو لار څاري.داسي هم ليدل شوي چې دخينو ناچيزو مرستسو دويش پرمهال هم دمور ميرى سلوك كيږي او هغوې چې زرو،واسطه او نوروې اړيكې ولري كه كډوال هم نه وي د كډوالو په نوم مرستې تر لاسه كوي.ددې مرستو مديريت له هماغه پيله ناسم و ، په سمه توگه دبى خايه شويو كورنيو كړه او هر اړخيزه شميرنه تر سره نه شوه ،دهغوي لومړيتوبونه په پام كي ونه نيول شوى،دغو كورونيو ته تر ډيره دبشر په سترگه ونه ليدل شول او په دا تيرو دوه كالو كې يې د ژوندانه تر ټولو سختې شپې ورځې تيرې كړې او لايې هم تيروي.له مسولو چارواكو مو په ټينگه غوښتنه ده چې دشينوآرو دبى خايه شويو كورنيو يوه كره شميرنه تر سره كړي، په تير كې ددوې په نوم دشويو مراسټو لټون وكړي، هر چاچې په دې برخه كې كوتاهي كړې او يايې ددوط حق خوړلى دهغوي سره قانوني چلند وكړي او دنورو مرستو دويش لپاره يو سالم ميكانيزم رامنځته كړي.كه دا ونه شي نو نه يوازي داچې ددغو كورنيو لاس به دمسلو چارواكو گريوان ته ورسيرې بلكې د مدني حركتونو تر سره كول هم ددوي قانوني حق دى او هيڅوك ترې دا حق نه شي تروړولاې .

د خبر ښېگڼې

اداره

- ابوبکر شینواری

د ماتې کشتۍ سواره

په ماته کشتۍ سپور یم، توپانونه دي په مخ کې په دې لاره یې بیایم که وم، وم که نه وم نه وم د ملتونو او ولسونو د عروج برجونه یو شی نه شي رانړولی مگر بې اتفاقي.... دې بې اتفاقی شینواری قوم د افغانستان په اوسنۍ جغرافیه کې له ۲۰۱۲ او یا هم له ۲۰۱۳ راهیسې د تاریخ تر ټولو زړه بوږنونکي څپرکي باندې درولی دی. تر دې مخکې وضعیت هم د یادولو وړ نه دی ځکه چې دا قوم د کرزي په دوره کې او تر دې وړ ها خوا هم یوازې د بدې ورځې د یار په توگه ساتل شوی او پرته له استفادې ترې هېڅ بله توقع نه ده ساتل شوې. کله چې د شینوارو افغان انسانان داعشي او مذهبي جنونیت پر بمونو کښول او والوځول نو دا هغه وخت و چې د شینوارو قومونو د خیر ښېگڼې لټوونکو ځوانانو، روشنفکرانو، دردمنو او تعلیم یافته قشر یې یو تر بله

وړاندوینه او اندېښنه په خپلو کې سره څرگنده کړې وه او له بحران نه د خپلو ولسونو د ایستلو ناستې یې زیاتې کړې وې مگر بې وسي لکه څنگه چې د شینوارو په سینه پرتو وگړو ته د غاړې غړوندی وه، دغه راز د شینوارو د خیر ښېگڼې ارمانجن هم د دې ارمانجن پاتې وو چې خپل خلک په یو تغر راټول وويني او د لویو بدو ورځو په اړه یې د مقابلي تصمیم نیوني ته چمتو کړي. غالباً د ۱۳۹۴ کال لومړۍ ورځې وې چې د خیر ښېگڼې په لټه راوتلي شینواري روشنفکران د شینوارو د خیر ښېگڼې شورا په رامنځته کولو او تگلوري له ټاکلو وروسته د ولس د خیر و رفاه په جهاد لاس پورې کړ. خلک ټولنه په نومونو او لقبونو مخته وړي، خو شینوارو روشنفکرانو دا هم لازمه ونه گڼله چې څوک دې د مشرۍ په تخت کېنې؟ دا ځکه ونه شول چې تخت و نه؟ او د کار په کار کې د تخت او مشرۍ په نوم یو شي ته اړتیا نه وه، نو څه لپاره به وخت په تشکیلاتو لگول کېده؟

د شینوارو د خیر ښېگڼې شورا د یوې چاپي رسنۍ په ترڅ کې د خپلو فعالیتونو د ابلاغ ذریعه پیدا کړای شوه او هغه دا دی څو گټې پرله پسې له چاپ وروسته ستاسې لاس ته در سي، په همدې مهالني اخبار کې پر شینوارو د څرگند تېري او ظلم غږ پورته کړای شو او په وار وار دشینوارو د فریاد د رسولو واقعي مسوولیت ادا کړای شو. د شینوارو د خیر ښېگڼې شورا د حق العضویت پر پیسو د شینوارو په شپږو سیمو کې د وړیا کورسونو پرانیستې ته مټې رابډوهلي، چارواکو پورې د شینوارو د غږ رسولو مسوولیت یې واخیست، د شینوارو کادرونو لپاره د کار

لټولو فرض ته یې اوږه ورکړه او په میاشت کې د دوه غونډو د برابرولو په هوکړې سره د مبارزې بهرۍ روانه کړه.

د شینوارو د خیر ښېگڼې شورا یوازې د ۱۳۹۵ کال په وروستۍ حوت میاشت کې درې غونډې وکړې، چې وکولای شي له مختلفو کمیټو څخه د شینوارو په بیلابیلو برخو کې ستونزې راټولې کړي او بیا یې د حل پر لارو چارو له غور کولو

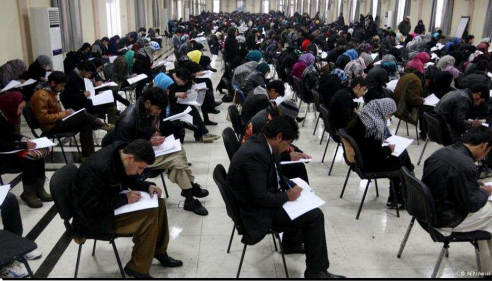

سمدستي وروسته د عملي اقدام لپاره لاسونه سره ورکړي. د شینوارو خیر ښېگڼې شورا د حوت د میاشتې په دریو غونډو کې مهمه موضوع همدا وه چې څرنگه د دوربابا، مارکو، اچین، نازیانو، غني خیلو په مختلفو نقاطو کې شپږ کورسونه جوړ شي تر څو د پوهنتونونو لپاره تاییا نیونکي ځوانان د کانکور د مسایلو او د سوالونو د کونجې گانو حل لپاره وروزي. همدا راز یوه بله بریالۍ پریکړه دا وه چې د حوت د میاشتې له دریمې ناستې د مخه د دې شورا رهبرۍ مقام د ننگرهار ولایت والي ته د شینوارو د شپږو ولسوالیو د ناوړین په اړه سپینې سپینې خبرې ور ورسولې او په دې یې د محلي حکومت سر ورخلاص کړ چې شاید هر څوک ورته د شخصي منافعو د خوندیتوب په نیت هرڅه ووايي خو اصلي خبره دا ده چې د محلي حکومت او مرکز د نه پاملرنې په وجه د شینوارو هغه سیمه ده چې تر فوق العاده گواښ لاندې یې خلک د ژوند تېرولو په معمولي اسره ژوند کوي او نور هېڅ نه لري.

خپل ښوونځي له ښوونکو وپوښتې چې له دې وروسته په کوم کورس او یا له کوم استاد څخه د خپلو معلومات د زیاتولو لپاره په اړیکه کې شم؟ اوس چې د تکنالوژۍ زمانه ده، کولای شئ د کانکور د لارښود له سي ډي گانو گټه واخلئ په انټرنېټ کې د کانکور د لارښوونو په اړه ځانگړې پاني ولټوئ، له خپلو ذکي ټولگيوالو سره د ورځې په اوږدو کې په همدې اړه خبرې وکړئ او عملي کار وکړئ چې څه باید وکړئ تر څو د خپلې خوښې وړ پوهنځي ته بریالي شئ. ۱- تر هغه چې د کانکور ورځ مو را رسېږي باید لږ تر لږه پنځه ازمايښتي کانکورونه ورکړئ او په دې اړه بېلابېلې پوښتنې ځواب کړئ، تر څو په پوره ډول د اصلي کانکور لپاره آماده وۍ.

۲- پر دې باید پوه شئ چې کانکور یو ډول چانس دی، نه مسابقه. خپلې وړتیا ته په کتو مو ځان ته پوهنځۍ وټاکئ، دې ته مه گورئ چې فلاني د ځان لپاره طب وټاکه، زه هم باید داسې وکړم، څه مو چې په توان پوره دي هغه څه درته وټاکئ. پر ځان پوره باور ولرئ، هېڅ کله هم پر ځان باور له لاسه مه ورکړئ، دا چې تر ډېره د کانکور ازموینه په افغانستان کې د ژمي په موسم کې راځي، پوره هڅه وکړئ گرمي جامې واغونډئ او په جېب کې درسره د خوراک لپاره یو څه ولرئ، لکه چاکلېټ، کاکو او یا هم دې ته ورته بل خواره، پر خپل نفس اعتماد پوره درسره مرسته کولای شي چې د کانکور پر مهال خپل فکري توازن وساتئ. سهار وختي چې کله د کانکور ورکولو ځای ته ځئ، د هغه چا چې مور او پلار ژوندی دي، د خدای شکر وباسئ او د دعا غوښتنه ترې وکړئ او هغه چې مور او پلار یې وفات شوي، د لمانځه پر وخت ورته دعا وکړئ او له خدای پاک څخه مرسته وغواړئ، ځکه په ځلونو خدای پاک د مور او پلار په نسبت پر خپلو بنده گانو مهربانه دی.

کړو ته مو دوام ورکړئ، په دې لیکنه کې مو درسره ځینې لارښوونې او مشورې شریکي کړې دي، هیله ده عمل پرې وکړئ او د بل چا د بې گټې همکارۍ په تمه پاتې نه شئ.

دا چې د کانکور ازموینه ستاسو لپاره یوه برخه لیک ټاکونکې موخه ده نو په اړه یې باید بېغوره پاتې نه شئ او تر وسه وسه مو خپلې هڅې وکړئ؛ ځکه دغه ډول چانس بیا تاسو ته په لاس نه درځي او که په لاس در هم شي؛ د پام وړ گټه به ترې پورته نه کړئ؛ ځکه که خدای مه کړه سړ کال بریالي نه شئ او په دې تمه و اوسئ چې راتلونکی کال به بیا د کانکور په ازموینه کې برخه واخلم دا مو پر زیان ده؛ ځکه سړ کال تاسو روځا او جسماً د کانکور لپاره تیاری نیولی او ډېر څه په خپل ذهن کې لرئ. دا چې تر راتلونکي کاله پورې به څه کېږي او څومره شیان به مو په ذهن کې پاتې وي او تر څومره روهي فشار لاندې به یاست، یوازې خدای پاک ته معلومه ده.

هر کانکور ورکونکی په دې لټه کې وي چې څنگه وکولای شي له ۱۲ کلونو ښوونځي لوستلو وروسته خپلې برخلیک ټاکوونکي موخي ته ورسېږي، پوره هڅه کوي ټولې هغه لارې چارې وکاروي چې وکولای شي په کانکور کې بریالي شي.

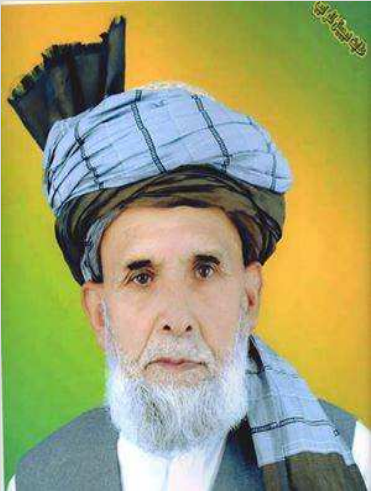
د ځان لپاره د ښه لارښود موندلو په هڅه کې شئ تر ټوله ښه لاره دا ده چې عمومي فکر وکړئ؛ په وړو ښارونو کې د داسې کسانو پیدا کول چې وکولای شي د کانکور د پوښتنو او ځوابونو یا په ټوله کې درته د کانکور د آماده گۍ لپاره پوره معلومات درکړي، ډېره اسانه خبره ده خو په لویو ښارونو کې بیا دا کار یو څه ستونزمن دی.

کونښن وکړئ په دې برخه کې له هغه چا مرسته وغواړئ چې تېر کال یې د کانکور ازموینه ورکړې ده، ترې وپوښتئ څومره له خپلو لارښوونکو راضي وو، په داسې کورسونو پسې وگرځئ چې د کانکور د لارښووني په اړه په کې درس ورکول کېږي، د همدغو کورسونو په اړه فکر وکړئ، تېر کال دغه کورسونه څومره توانېدلي وو چې په لوړه سویه زده کوونکي کانکور ته ور وپېژني. داسې کتابونه یا د کانکور لارښود درته وټاکئ چې تر ډېره په کې نوې پوښتنې ځای شوې وي؛ ځکه د کانکور سوالونه هر کال توپیر کوي او د سوالونو په بانک کې بدلون راځي. په دې اړه مو د

تېر وياړونه

- د فريد احمد وحيد ليکنه

ارواښاد حبيب الله زړه سواند څوک و؟!

کړې تر شپږم ټولگي پورې دهسکي مېنې ولسوالۍ د شپولي په ښوونځي کې او تر دولسم ټولکي پاتى زده کړې يې په حربي ښونځي کې سرته رسولي وې.

ارواښاد حبيب الله زړه سواند شينوارى په ١٣٤٣هـ ل کال کې دکابل حربي پوهنتون نه فارغ شوى.

د لوړو زده کړو لپاره دوه ځله هندوستان ته استول واستول شو.اوبياىى د ژورنالېزم ډيپلوم د چکوسلواکيا د (پراگ) په ښارکي دژورناليزم د نړيوال سازمان اړوند د جولييس فوجيک له کالج نه لاس ته راوړ

ارواښاد زړه سواند د ١٣٣٩هـ ل کال راهيسې لنډي کيسى او شعرونه ليکل پيل کړل. د شاوخوا دوولسو منثورو او منظمو اثارو ليکوال، شاعر او ژباړونکى شو. اثارو يې څو څو واري ادبي جايزې اخيستې او ځينې اثار يې بهرنيو ژبو ته هم ژباړل شوي.

د ١٣٤٣هـ ل کال څخه تر ١٣٥٥ هـ ل کال پورې يې د بکتيا په پوځي ځواکونو کي دنده سرته رسولي. د خپلي دندې تر څنگ څوکاله د عبدالحی گردېزي په ليسه کي د پښتو د ادبياتو استاد و، د ١٣٥٥ هـ ل ګال نه تر ١٣٧١ هـ ل ګال د حمل ١٧ نيټې پورې يې داردو د خپرونو په لوي رياست کي بيلاييلې نشراتي دندې سرته رسولې.او څه موده په حربي ښوونځي کي د پښتو د ادبياتو استاد و.

نوموړى د ١٣٧١ هـ ل د حمل په ١٧ نيټه متقاعد شو.

د ارواښاد حبيب الله زړه سواند شينواري د ليکنو او شعرونو په اړه د نوموړى ډېرى مينه وال، کره کتونکي او اديبان په دې باور دى، چې په رښتينې مانا د زموږ د وران او خپل شوي هيواد او مېرني او اتل ملت د څوکلني غمېزي د حالاتو هنداره ده. هغه به تل د وخت ظالمانو ، هيواد پلورونکو او د پرديو مزدورانو ته د نيوکې گوته نيوله.

په لنډو کې د نوموړي په اړه دومره وېلى شو، چي ارواښاد زړه سواند لکه څنگه چې يې پر ځان د زړه سواند نوم يښى و، همداسي يې د خپل ملت پر غميزو زړه سوځيده او همداسې زړه سواند ومړ.

د هېواد تکړه شاعر، ژورناليست او ليکوال حبيب الله زړه سواند شينوارى د شا او خوا ٧٠ کلنۍ په عمر (د ١٣٩٤/١٠/٢٦هـ ل، ٢٠١٥/٠١/١٦ع) دشنبې په ورځ له دې فاني نړۍ د تل لپاره سترگې پټې کړې او تر شا يې غمجنه کورنۍ، لسگونه ادبي او هنري اثار، زرگونه مينه وال او لوستونکي پرېښودل، رب دې يې جنتونه ځاى، اويادونه تلپاتي لري!

د ارمانونو هديره!

چي په سرو وينو يې ستا لنه سـره شوه

زما زړه دارمانونو هــــديــــره شوه

له وربل يې د باروتو لوگي جگ شــــول

په کنډو، کنډو ديوال چي راښکاره شوه

د ښايست اوميني زور ورته معلو م شو

اييني کي چي د ځان په ننداره شــــوه

چي شيندل به يې گلان په سرو لــــښکرو

ترينه پاتي څه بدرانگه خاــــطره شـوه

ښاپير وبه پکي سترگي تــــورولـي

درنگو نو دا باغچه څنگه خاره شــــوه

ستر حمزه پکي کرلي دي غــــزلي

سندرېزه د خيبر هــــره دره شــــوه

چي يې (ژبو) چينارو لانــــدي اتـي کړ

د پرديو په گوليو وراــــه مو ديره شوه

داغيارله کلي يــــار پــــري ډزي وکړي

ځوانيمرگه د زړه سواند دزړه اسره شوه

ننگرهار والي د شينواريو د ستونزو... پاتې

پوهنتون استاد عبدالطيف مل شينواري بيا په دولتي ادارو کې د شينواريو دونډې دنه شتون او دغه لوري ته د ځانگړې پاملرنى کولو غوښتنه وکړه،دولسمشر سلاکار او ننگرهار والى محمد گلاب منگل چې د ناستې د برخه والو ټولې غوښتنى يې په سره سينه واوريدهې په خپلو خبرو کې لومړى شينوارو د خيـر ښېگڼې شورا د جوړېدو او فعاليتونو له امله خوښى وښوده په خپلو خبروکې وويل په ننگرهار کې يې دخپل ماموريت له پېل راهيسې د شينواريو په سيمو کې شته ستونزو ته دحل لومړيتوب ورکړى او هڅه کوي دا سيمه له روانو تاوجنو حالاتو راوباسي،هغه له حکومت سره د ستونزو په حل کې د خلکو او قومونو همکاري اړينه وبلله ويې حکومت په يوازى سر هيڅ هم نه شي کولای،دننگرها روالي په دغه ناسته کې مطرح شوې ټولې ستونزې او وړانديزونه پر ځاى وبلل او دهغې د حل ډاډ يې ورکړ ، دننگرهار والى دناستې پرمهال د عامې روغتيا ريس ته تليفون وکړ او ورته يې د غني خپلو په روغتون کى پر نشه د روږدو ځوانانو د درملنې په موخه دځانگړو اسانتياو د برابرولو جدي سپارښتنه وکړه.والي همدا راز وويل تر هغې چې د يولي ليله ليسې لپاره امکانات برابرېږي په کابل کې به په عبدالرحمن بابااو خوشحال خان ليسو او انستيتوت کې د شينواريو شپږ سوه ځوانانو ته دزده کړو اسانتياووبرابـرولو کې مرسته وکړي.ننگرهار والي همداراز په دولتي ادارو کې دشينواريو د کدرنو په گومارنه کې هم دمرستې ډاډ ورکړ او دشورا مشرتابه څخه يى د وړ او مناسبو کدرنو د ورمعرفي کولو غوښتنه وکړه.هغه همداراز دهسکى مينى او اچين ولسواليو له بى ځايه شويو او اړمنوکورنيو سره دمرستو ژمنه هم وکړه ويې ويل يو پلاوي ته به دنده وسپاري چې به دې برخه کى کره معلومات راټول کړي.دننگرهار والي د ناستې په پاې کې شينواريو د خير ښېگڼې شورا له مشرتابه څخه په راتلونکي هم دورته ناستو تر سره کولو او پکى دستونزو او حل لارو د وړاندې کولو هيله وکړه او ژمنه يې وکړه چې په راتلونکى کې به دولايت په کچه په هر ډول مشورتي ناستوکي شينواريو دخبر ښېگڼې شورا دمشرتابه پلاوي ته دگډون بلنه ورکوي

زه شينواری يم ماته هم غوړ شئ... پاتې

زما مومنده! زما خوړپايښه! زما د وطن په هر گوټ کې زما پر حال ژپړدونکيه! زما پر کليمه شريک وروره! ماته لاس راکړه....
ما وژغوره! زما عزت ستا عزت، زما پښتو ستا پښتو، زما خاوره ستا خاوره، زما کور ستا کور، زما وير ستا وير، زما جنازه ستا جنازه، زما شهيد ستا شهيد، زما تاريخ ستا تاريخ، زما وياړ ستا وياړ او بالاخره زما شرم ستا شرم دى.

ماته لاس راکړه! ما وژغوره! زه د نړيوال وحشت پنجرې ماتول غواړم، زه يقين وکړه ځان نه تاته ډېر خپه يم، دا وحشت ما هم ختموي او تا به هم رانه وخوري! دا وحشت تپل شوى وحشت دى، دا د ناسم سياست وحشت دى.

زما په خاوره د يوې کلمې تور بيرغ د بلې کلمې له سپين بيرغ سره اړم دى، زور يې له ما وځي.

زما په خاوره درې اسلامه دى، زه مجبور يم، هره ورځ هر اسلام ته نکاح تازه کوم، زه د يو اسلام په تلو او د بل اسلام په راتلو غسل کوم، کليمه وایم او ايمان نوى کوم.

زما په اړه د حق ژبې گونگۍ دي، زما په خاوره مېشت بچيان ډوډۍ، چاى او په کاله کې اوږه يا د مړي کفن نه لري نو احساس له کومه کړي؟

زما بچيان چې کوم وحشت خوړلي، نو هغوى به څنگه د وحشت په وژلو پسې راپورته شي؟ راشه ما وژغوره! زما د بچيانو مکتبونه خالي دي... زما په ډېرو کې پردي خلک زما له تش شکور نه د ډوډۍ معجزه غواړي، زه يې له کومه کړم...؟؟

زما د شتو پخملې غرونو د شرشره لښتـيو موسيقۍ ته د پيگا او کلاشنکوف وچ غږ د جگړې مرداره سندره وايي، دا سندره خاموشه که، زما په خاوره د طبيعت، موسکا بيا خورول غواړي، زه ځان نه شم ژغورلى، خدايي زما ننداره کوي، زما په خاوره نوى زېږېدلى ماشوم دوه پړقه شکول کېږي، زما په خاوره تروريست خپل مړي پر ما ښخوي او له سنگره يې راانډې د دې لپاره راوړي چې خپله له ډرون بچ شي او ډرون ما په نښه کړي، زما په خاوره د واده ورېجې د کورنۍ خپلوان نه خوري د سنگريان يې خوري، زما په خاوره د وطن د ودانۍ جرگه خوندي نه ده، د وطن د ويجاړۍ

مورچه خوندي ده.

نو ما وژغوره! زمانه بدله کړه! ١٦ کاله وړاندې بدله شوې پېړۍ او تاريخ اوس بدل کړه، خپل ژوند هم وژغوره او پر ما هم احسان وکړه، ژوند دې په گلو، ورېښمو او رنگونو کې پټ شه!

پر ماشومانو د ټکنالوژۍ اغېزې... پاتې

د اعتياد يو اصل دادى چې روږدى خپله خوښي موادو ته د لاسرسۍ پر تله تلي، که د روږدتيا وسيله ورسره وي نو خوښ وي او که نه، نو بيا مو الله مل شه.

٢. سلوکونو بدليدل، قهریدل

که چيرې ماشوم د ټکنالوژئ وسيله ډېره وکاروي، نو يو ډول اړيکه ورسره جوړوي، د ټکنالوژئ وسيله ورته له اړتيا ډېره مهمه کيږي، او که چيرې ترې واخيستل شي، نو په قهرېږي، او هر هغه څوک يا کار يې بدى راځي، چې د ده او دې ډيجيټل وسيلې په منځ کې راځي، د ماشوم سلوک هغې وسيلې ته د لاسرسي په تله تلل کيږي، هر کله چې ورسره وسيله وي، لوبى پرې کړي آرامه او خوښ وي او که کله ترې دا وسيله واځلى نو هغه نارامه او په قهر وي.

٣. د ماشوم له مور/پلار سره سلوک بدليږي
ځينو څيړنو دا هم ښودلې ده هغه ماشومان چې ډيجيټلي وسيلې ډېرې کاروي له مور پلار سره يې سلوک هغوى ته چې دا وسيلې نه کاروي بدل وي، هغوى چې دا وسيلې کاروي له والدينو ليرې احساسيږي، بې مينې نه خو له اړتيا پرته والدينو ته نه راځي، ورسره داسې احساسيږي چې د خپل مور پلار مينه يا سلوک پدې تلي چې څومره وخت يې د ټکنالوژئ له وسيلې سره پريږدي، ورسره دا هم گڼل کيږي چې ځينې وخت د ډيجيټل وسيلې لوبغاړي ورته د مور/پلار ځاى نيسي، او د هغوى د سلوکونو او کړو وړو په رڼا کې له خپلې مور پلار سره مينه تلي.

٤. ټولنيزې اړيکې او راشه درشه

نه يوازې ماشومان بلکه مشران هم که د ټکنالوژئ وسيله ډېره وکاروي نو ټولنيزې اړيکې او سلوکونه يې په منفي ډول اغېزمن کيږي، هغوى چې له اړتيا ډېر وخت له دا ډول وسيلو سره تيروي، مدامخو خبرو/ راکړه ورکړو کې ضعيفه، بې جراته او ځينې وخت په ساعتونو له خپل ځايه نه پاڅيږي، ورسره ټولنيز سلوکونه له وخت سره زده کيږي، څومره چې يو څوک له ټولني يا خلکو ليرې وي همدومره يې دا سلوکونه ضعيفه پاتيږي، او کله کله خو نور هم ضعيفه شي.

ورسره دا هم گڼل کيږي، چې د ټکنالوژئ وسيلو ډېر کاروونکي ځينې وخت له نورو ماشومانو ډېر جگړه کوونکو او شخړه ييز وي، د روږدتيا يو سلوک د ناڅاپه احساساتو ښودل دي، يو دمي په قهرېږي او فزيکي گوزارونه هم کوي، چې دا ډول سلوک پخپله د ټولنيزو اړيکو د ضعف او کمزورتيا سبب گرځي.

٥. فزيکي ستونزى

د دې وسيلو ډېر استعمال د سترگو، ملا، څټ او ذهني ودې ستونزې هم پيدا کوي، که چيرې يو چا ډېر وخت لپاره يوې وسيلې ته په دوامداره توگه سر ټيټ کړى وي، نو طبعاً چې پر څټ منفي اغېزه کوي، ورسره که چيرې تل ټلويزون، موبايل، ټيليتل يا کمپيوټر ته وگوري نو پر سترگو هم ناوړه اغېزه کوي، بيلايليو څيړنو ښودلي چې د ټکنالوژئ وسيلې رڼا پر سترگو، خوب او ذهن ناوړه اغېزه کوي، او ضرور ده چې لس – پنځلس دقيقې استعمال وروسته يو څوک پام بدل کړي.

ورسره که چيرې ماشومان مناسب فزيکي فعاليتونه ونه لري، نو کيدای شي چې په راتلونکي کې د ملا او نورو فزيکي ستونزو سره مخ شي، ورسره ذهني وده يې هم سستېږي، او د انعکاس او پر خبره پوهيدلو توان يې اغېزمن کيږي.

ښه نو اوس به واياست، چې دومره به هم بده نه وي، هو په اصل کې ټکنالوژي بده نه ده، خو د عمر او استعمال پر اساس بايد برابره شي، د ټکنالوژئ ناوړه اغېزو کمولو لپاره عموماً درې پراخه وړانديزونه کيږي:

– د ماشوم عمر: د ټکنالوژئ استعمال له عمر سره مستقيمه اړيکه لري، بيلايليو څيړنو ښودلي چې له دوه کلن کم عمره ماشوم بايد د ټکنالوژئ هيڅ وسيلې ته لاسرسى ونه لري، يا يې هيڅ ونه کاروي، خو ورسره دا ويل کيږي چې که چيرې نږدې خپلوان لکه مور/ پلار/ نيا/ نيکه يا نور يې ليرې اوسيږي نو ويډيو زنگ يا له غړيدا سره د ويډيو ليدل د دې لپاره د هغوى پيژندلو کې مرسته کوي، خو دا استعمال هم بايد وڅارل شي او مشر د غړيدو پر وخت ماشوم پوه کړي، لدې پرته له دوه کلن کم عمره ماشومانو لپاره د ټکنالوژئ

وسيله بايد ونه کارول شي.

له درې کلنه تر شپږ کلنو لپاره د ټکنالوژئ استعمال څارل کيږي، ورسره هغه څه چې مشران کاروي بايد دوى يې ونه کاروي، که چيرې لوبى کوي، له چا سره غږيږي، انټرنېټ کاروي، ټول بايد وڅارل شي، او وکتل شي چې نامناسبه ژبه، محتويات يا ملگري ورسره پکې نه وي، اکثره وختونه له داسې استعماله ماشومان ډېر عادتونو خپلوي، هڅه بايد وشي چې دا عادتونه منفي نه وي.

له اووه کلنه تر ديارلس کلن ماشوم له ډېرو فزيکي او رواني تغيراتو تيرېږي دا ماشومان ځوانئ ته اوړي، نو ځکه سره لدې چې ځاني تغيرات هم وينې، سلوکي تغيرات هم پکې راځي، او غواړي د مشر يا پوه په توگه ورته خلک وگوري، ځان ته نور ماشوم نه وايي، نو ځکه غواړي ازاده شي، دلته مور/پلار لپاره مهمه ده چې مناسبه ازادي ورکړي، خو که چيرې د ټکنالوژئ وسيلې په کارولو کې ستونزه لري، يا نورو جنجالونو سره مخ کيږي بايد پوه شي چې له چا سره وغږيږي، ورسره دلته هم د ټکنالوژئ استعمال بايد وڅارل شي، او اړونده قيودات واوسي.

له ديارلس کلن لوړ ځوانان نور پوهيږي چې د مور/پلار له قيوداتو ځان څنگه خلاص کړي، او عموماً ښوونځيو کې يې دومره څه زده کړي وي چې خپل سلوک خپله کنټرول کړي، خو دوى ته بايد دوامداره وويل شي چې که ستونزه ولري بايد له چا سره وغږيږي.

– توازن: د ټکنالوژئ استعمال بايد د ټکنالوژئ له نه استعمال وخت سره متوازن واوسي، نه يوازې ماشومان بلکه مشران هم که ډېر وخت پر چوکۍ کښيښي، او فزيکي فعاليتونه ونه لري نو کيدای شي چې روغتيايي ستونزې ورته پيدا شي، مهمه ده چې د ماشوم د ټکنالوژئ/ ټلويزون ليدلو وخت بايد له فزيکي لوبو او منډو سره متوازن حالت کې واوسي.

– اړونده ټکنالوژيو او وسيلو موندل/عيارول: د ټکنالوژئ گړندي پرمختگ دا باوري کړل چې د هر چا ذوق او شوق لپاره يو څه واوسي، د ټکنالوژئ څيړنې ښيي چې له درې کلنه تر نهه کلنه ماشومانو لپاره د ټکنالوژئ وسيلو برابرولو صنعت يو تر ټولو مخ په وده سکتور دى، پدې کې لوبى، زده کړه ييز پروگرامونه، فزيکي وسيلې او نور ټول شامل دي، هڅه وکړئ خپل ماشوم ته د هغې له ذوق سره سم وسايل پيدا کړئ، که تاسې د کمپيوټر يا موبايل لوبې کاروئ مهمه نه ده چې هماغه خپل ماشوم ته هم ورکړئ. د هغې عمر ته پر کتلو خپله وسيله عياره او له ذوق سره يې ورته برابر کړئ.

داسې گڼل کيږي چې د هر يو کال پر تناسب ماشوم پنځه دقيقې د تمرکز توان لري، يعنې يو کلن ماشوم پنځه دقيقې تمرکز، دوه کلن لس دقيقې، او همداسې يې ورډېروئ، نو ځکه ماشوم چې څومره کوچنى وي همدومره پر يو څه ډېر تمرکز نه شي کولای، او دا نه تمرکز د هغې د ودې او پرمختگ سبب گرځي، ځکه بايد ډېر څه زده کړي، کله به وړانۍ کوي، کله به منډې وهي، کله به مو غير ته درځيږي، کله به درته وايي چې گران يې، کله به درته په قهر وي، خو دا هر څه د ماشومانو بيلايل سلوکونه او توانونه رامنځ ته کوي، د ټکنالوژئ ډېر استعمال يا له څارنۍ پرته استعمال نقص دادئ چې د ماشوم دا د طبعي ودې دوران خرابوي، وسيله يې د خپلو بدليدونکو زنگونو، غرونو او نورو پر کارولو له ځان سره بوخت ساتي، چې په اوږده کې د هغوى د فزيکي، رواني او عقلي ستونزو سبب گرځي.

ټکنالوژي په خپل ذات کې بده نه ده، کولای شي ډېره ښيگڼې راوړي، خو دې وسيلې ته بايد د مور/پلار، ټولنيزو اړيکو، فزيکي فعاليتونو، لوبو، خوراک او نورو مهمو او حياتي مواردو بديل په توگه ونه کتل شي، پر ځاى، مناسب او څارل کيدونکى استعمال يې د ماشوم په ذهني وده او زده کړه کې ډېر مهم رول لوبولای شي.

+++++

يادونه:

خير ښېگڼه مهالنۍ د شينواريو ولسونو د بااحساسه قلموالو په معنوي مرسته خپرېږي.
ستاسى د ولس ستونزې بې حسابه دي، لطفا خپل قلم مه ړځئ او له مور سره په گډه قلمي مبارزه پيل کړئ، خير ښېگڼه ستاسې ليکنې د حق د غلبې په نيت نشروي.

khair khegana

ژموره سیمې

ژموره کلي

هسکه مېنه يا ده بالا ولسوالي

ياده ولسوالۍ چي له نوم څخه معلوميری ډيری سيمي یی هسکي يا پورته پرته دي دجلال ل اباد ښار جنوب لورته دسپين غره په ښايسته لمن کې پرته ولسوالۍ ده په تيرو کې يی دامنيت له پلوه يوه دننگرهار دارامو ولسواليو له ډلې وه خو په وروستيو کې يوه دنارامه ولسواليو له ډلې ده چي ځيني سيمي يی دداعش اوځيني اوس دطالب وسله والو تر ولکې لاندې دي .

دغه ولسوالۍ دسمندر له سطحې ۱۴۷۵متره لوړه پرته ده چي دشمال عرض البلد ۳۴ درجو او۷ دقيقو اودختيځ طول لبلد په ۷۰ درجو او۳۷ دقيقو ترمنځ پرته ده .

ياده ولسوالۍ ۴۸۵ كيلو متره مربع مساحت لري اودجلال اباد ښار څخه ۴۰ كيلو متيره لرې پرته ولسوالې ده .

دهسکۍ مينی ولسوالۍ ۱۵۰۰۰۰ زره نفوس لري لس غتې او ۶۶ وړې قريې لري شمال ته يی چيليار سهيل ته يی کرمه ايحسنى لويديز ته يی پچيراگام او ختيځ ته يی دروادتو ولسوالي ده څلور اساسی روغتيايی مرکزونه لری شپوله پاپين افز او هسکۍ مينی له جلال اباد څه په ۵۵ كيلومتره واټن کې پرته ده ۶۶ کليوالي شوراگانۍ پکۍ جوړۍ شوی ۹لیس۴لومړنی او ۷منځني ښوونځي ۴دینۍ مدرسۍ يوه دکرنۍ لیسې يو کثیرالرشتوی انستیتوت لری دسپين غره ځنگل او شوکانۍ يې طبيعي زيرمۍ دي جوا غنم او شولۍ پکۍ کرل کيږی ۲۵ كيلومتره د ډيورند پوله له همدی ولسوالۍ سره نشتی ده دشينوارو دری خيلونه حسن حيل حمزه خيل او الياس خيل چې په ټوله کې منديزی بلل کيږی په همدی ولسوالي کی ميشت دی پيژندل شوی څيري جی وفات ظويدي معتمد شينوار کمال شينوارۍ دوست شينوارۍ مولوی محمود درسوال غلام جان حکړ شينوار دری مشهور زيارتونه لری مريز مياجۍ بابا پاپين زيارت او شپولی ميرنو زيارت ددي ولسوالۍ فزيکي جوړښت

زياتره برخه يی غرونو او غونډې گانو نيولی او مشهور خوړیۍ دهزار ناو په نامه ياديږې چي دسپين غر دلورو څوکو څخه سرچينه اخلې چي هزار ناو خوړ بيا دوه کوچني مرستيالان لري چي لومړی مرستيال يی داوغز خوړ دی چي دمياجۍ بابا زيارت سره نږدی ددې خوړ سره يوځای کيږي اوبل مرستيال يی دريميجې په نامه دی چي دگورگورې په سيمه کې دنوموړي خوړ سره يوځای کيږي مالدارې اوکرنه

ددې ولسوالې حاصلات لکه غنم جوار شولې لوبيانسک گدن اونورسابه لرونکې سبزيجات دي

ښوونځي او روغتيايي مرکزونه له يوې مخې تړل، دولتي مامورين نيول، د هر شکمن کس سر غوڅول او د نکاح گانو تازه کول ددوی لومړيتوبونه دي.

خودهغوټولونادودو اوظلمونو وروسته اوس په هغه کلیو کې دومره څوک نشته چې د قبر په کيندلو کې خپلو نورو څلورو کلیوالو ته دمه ورکړي.

د بې کوره شوو کډوالو ژمی په کمپونو کې تر شنه اسمان لاندې تېر شو او ډک کورونه يې د داعش د خپلو په نامه بمبار شول.

دولت دا ځل هم د تېر په څېر نمايشي پوځي عمليات وکړل او ددوی تر راستنېدو څو ساعته وروسته وسله وال، د هسکې مينې، ښار ته تر ټولو نږدې کلي ته راوړسېدل.

نن سبا شينوارۍ، د عسکري تمرين ميدان دی.

له گرمۍ پناه وړې وه او شپه مو له کوره وړاندې د يوې نسبتاً لوړې غونډۍ په سر په دوه برستو کې تېره کړه. اوس هغه خلک د جلال اباد ښار ښکلا ده او کورونه يې تشې کنډرې.

هسکه مېنه کې د طالب شتون هغه وخت تاييد شو چې د يوه واده په مراسمو کې يې له الوتکو ځانونه پټ کړل، خو زندې بمبارۍ د واده گډونوال هم د تورو خاورو خوراک کړل.

دا پېښه ددې سبب شوه چې د وخت ولسمشر پخپله دې سيمې ته ورشي او د امنيت راوستلو او ځينو پرمختيايي پروژو د تطبيق وعدې وکړي. ولس د قير سرک خاوند شو، روغتيايي مرکزونه يې مجهز او د راپيداشوې ستونزې په لنډ مهاله حل خوشاله شول. حلقوي سرک هم لدې سيمې تېر شو، اکثره منځنيو ښوونځيو لېسو ته ارتقا وکړه او د نجونو زده کوونکو شمېره ډېره شوه. خووروسته بله نوې ډله راغله

خالد هلال د وينځونکو توکو توليدي شرکت

خالد هلال د وينځونکو توکو توليدي شرکت له دوه کالو راهيسې هيوادوالو ته ښه کيفيت وينځونکو توکي لکه د جامو وينځلو پوږ، د لوبڼو او جامو وينځلو شامپو [مايع ظرف شويی] او ځان وينځلو صابون توليدوي .

که غواړئ ښه کيفيت وازمايئ نو يواځی هلال وينځونکي توکې انتخاب کړئ

مسولين: قاضی خالد شينوارۍ اوقاضی بخت الله شينوارۍ داپیکو شميرې:۰۷۷۵۷۱۷۱۸۰ ۰۷۸۸۹۸۶۷۵۰

ادرس جلال اباد ښار کلچو کوڅه د حاجي گنديري مارکيت

د امتياز څښتن: د شينوارو د خير ښېگڼې شورا

مسوول مدير: حبيب الله لوراند
Habib.lawrand@gmail.com
مرستيال مدير: سيد جاويد شينوارۍ
javidshinwarai@yahoo.com

يادونه: په پورته ادرسونو او شمېرو، د خپلو اعلاناتو لپاره تماس نيولی شئ.

- ميوند درځار شينوارۍ

شينوارۍ د عسکرۍ ميدان

د عصري کتابتون او مجهز لابراتوار شتون يو خيال وگرځېد، مېز او څوکۍ يې، ټول اداري کتابونه او دوسيې د اطاق په مينځ کې تيت او پرک پراته وو، دروازې او کړکۍ يې ماتې کړې.

دا د هسکې مېنې د يو ښوونځي د ملازم خبرې وې چې خپل مدير ته يې وکړې. ماته د هغې لېسې په سلگونو شاگردان، مجهز لابراتوار او کتابتون او دوه بابه عصري تعميرونه سترگو ته ودرېدل چې اوس يې په هغه ډول شتون تش تصور و.

درې کاله مخکې په دغه سيمه کې د تازه راپيداشوې وسله والې ډلې داعش لخوا د پوليو په واکسين بنديز ولگېد او دا زمونږ د بدبختۍ پيل نه و. ځکه تردې وړاندې طالب د ترخيص شوو سربازانو د تسليمۍ پروسه پيل کړې وه.

چينگۍ له گورگورۍ وړاندې د يو بل جنتي غرني کلي نوم دی، چرته چې مونږ اته نهه کاله پخوا د دوستانو د ليدو په بهانه د جوزا

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library